Työ ja turva -osasto/AT/lv 18.9.2023

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

HE 11/2023 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle työttömyysturvaa, julkisia työvoima- ja yrityspalveluja sekä palkkaturvaa koskevien lakien muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Esitys koskee lainsäädännössä olevia lähinnä teknisiä muutostarpeita.

Työttömyysturvalaki
Pätevä syy jättää toteuttamatta työllistymissuunnitelmaa

SAK toistaa pohjoismaisen työvoimapalvelumallin (HE 167/2021 vp) valmisteluvaiheessa esittämänsä kritiikin mallin yleisestä monimutkaisuudesta ja byrokraattisuudesta. Kun jokainen työnhaun tilanne on pyritty määrittelemään lainsäädäntöön, tässä hallituksen esityksessä ratkaistavaksi tavoitellun kaltaisia ristiriitaisuuksia ja epäselvyyksiä tulee lähes väistämättä. Myös esityksen osiossa *Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys* kuvataan, kuinka perustuslakivaliokunta on edellyttänyt sääntelyn olevan paitsi täsmällistä ja tarkkarajaista myös selkeää ja ymmärrettävää. SAK:n ratkaisu olisi väljentää laintasoista sääntelyä turvaten työnhakijan hyvän palvelun kuten säännölliset tapaamiset.

Muutettavaksi esitetystä kohdasta SAK toteaa, että sanktion pitäisi seurata vasta työnhaun laiminlyönnistä työttömyyden aikana. On erittäin tärkeää, että työnhakukeskustelu käydään jo palkkatuetun työjakson lähestyessä loppuaan ja palkkatuetussa työssä työskentelevä alkaa hakea uutta työtä. Tavoitteena on siirtyminen työstä työhön ilman uutta työttömyysjaksoa. Sanktioinnin mahdollisuus ei kuitenkaan ole tässä keskeistä vaan työnhaun tukeminen.

Oikeus työttömyysetuuteen työllistymistä edistävien palvelujen ajalta

SAK pitää esitettyä täsmennystä hyvänä.

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta
Työnhakuvelvollisuuden asettamatta jättäminen

SAK ymmärtää perustelut muutokselle, mutta toistaa kritiikin pohjoismaisen työvoimapalvelumallin monimutkaisuudesta ja byrokraattisuudesta, mikä aiheuttaa myös tämän kohdan esitetyn ristiriidan ja muutostarpeen.

Työnhakijan velvollisuus antaa tietoja opintojen etenemisestä

SAK kannattaa esitystä, koska se sujuvoittaa toimeenpanoa.

Työ ja turva -osasto 18.9.2023

Asiakastietojen käsittely

SAK pitää esitettyjä muutoksia järkevinä sujuvan toimeenpanon kannalta.

Palkkaturvalaki ja merimiesten palkkaturvalaki

Organisaatioiden toimivaltuuksien tarkentamisessa on kyse nykyisten toimintatapojen mahdollistamisesta ja Ahvenanmaan osalta myös nykykäytännön eli valtakunnan viranomaisen eli ns. kantasuomen toimivaltuuksien säilyttämisestä. Tämä on hyvä toimintatapa jatkossakin.

Laki työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta
Työvoimapoliittisten lausuntojen antaminen

SAK kannattaa esitystä. On tärkeää, että työnhakijan työttömyysturva-asia saadaan käsiteltyä mahdollisimman tehokkaasti ilman viivästyksiä.

Tässä yhteydessä huomautamme, että sujuva käsittely tulee turvata myös 1.1.2025 jälkeen. Asiaa on kuvattu hallituksen esityksen *Lausuntopalaute*-osiossa. Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy vuoden 2025 alussa valtiolta kunnille. Vaativammat työttömyysturvatilanteet ratkaistaan jatkossa KEHA-keskuksessa keskitetysti. Jatkossakin, jos työllisyysalue virheellisesti lähettää toimivaltaansa kuuluvan työttömyysturva-asian KEHA-keskukseen, sen tulisi ratkaista asia, ettei henkilöasiakkaan työttömyysturvaprosessi viivästy työllisyysalueelle palauttamisen vuoksi. Tämä tulee turvata lainsäädännössä.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Alli Tiensuu
Työvoimapoliittinen asiantuntija